

STANOVISKO RADY
ze dne 14. března 2006
k aktualizovanému konvergenčnímu programu Malty na období 2005 – 2008

(2006/C 82/11)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

VYDALA TOTO STANOVISKO:

- (1) Dne 14. března 2006 Rada přezkoumala aktualizovaný konvergenční program Malty, který zahrnuje období 2005 až 2008.
- (2) Reálný růst HDP Malty činil v letech 1995 až 2005 v průměru 2,75 % za rok. Od roku 2001 se však hospodářský růst pozastavil v důsledku nepříznivých vnějších podmínek a domácích strukturálních nedostatků. Kombinace těchto dvou faktorů vyústila ve ztrátu konkurenceschopnosti a dále došlo ke zhoršení vývozní výkonnosti, což s sebou přineslo další tlak na deficit zahraničního obchodu. V posledních letech dosahoval celkový schodek veřejných financí v průměru hodnoty 6 % HDP. V roce 2003 se vyšplhal až na hodnotu 10,3 % HDP a v roce 2004 klesl na 5,1 % HDP.
- (3) Dne 5. července 2004 se Rada usnesla, že Malta má nadměrný schodek. Podle čl. 104 odst. 7 doporučení Rady ze stejného dne musí být nadměrný schodek odstraněn do roku 2006. Ve svém stanovisku ze dne 17. února 2005 k předcházející aktualizaci konvergenčního programu na období 2004 – 2007 vyzvala Rada Maltu, aby učinila všechna nezbytná opatření k odstranění nadměrného schodku do roku 2006, zajistila snížení míry zadlužení v uspokojivém tempu směrem k referenční hodnotě 60 % HDP stanovené Smlouvou a aby pokročila v návrhu a provedení důchodových reforem a reforem zdravotnictví.
- (4) Aktualizace odhaduje, že schodek v roce 2005 bude přibližně 4 % HDP ve srovnání s 4,25 % HDP podle prognózy útvarů Komise z podzimu 2005 a ve srovnání s cílem stanoveným v předcházející aktualizaci konvergenčního programu v hodnotě 3,75 % HDP. Tento rozdíl mezi aktualizací a prognózou útvarů Komise z podzimu 2005 se vysvětluje tím, že do srovnání byly zařazeny nedávné údaje naznačující celkově nižší výdaje veřejných financí než se původně předpokládalo.
- (5) Aktualizace programu byla předložena až 5 týdnů po 1. prosinci, tj. po termínu stanoveném v kodexu chování. Program do značné míry dodržuje modelovou strukturu a požadavky na poskytování údajů pro stabilizační a konvergenční programy uvedené v novém kodexu chování⁽²⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 1055/2005 (Úř. věst. L 174, 7.7.2005, s. 1). Dokumenty, na něž se v tomto textu odkazuje, lze nalézt na této internetové stránce: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Program vykazuje nedostatky u povinných a nepovinných údajů, které předepisuje nový kodex chování. Konkrétně údaje o cenách nejsou v souladu s harmonizovanou definicí a číselné údaje o zaměstnanosti a nezaměstnanosti se neopírají o údaje pocházející z průzkumu ohledně pracovní síly, ale odvolávají se na registrované osoby a dále nejsou k dispozici předpovědi ohledně všech položek zařazených do sektorálních bilancí a údaje FISIMu. Údaje, které chybí se týkají zejména: zaměstnanosti a produktivity v hodinách, předpovědi o odvětvových bilancích a rozdělení sociálních transferů.

- (6) Makroekonomický scénář, z něhož tento program vychází, předpokládá, že reálný růst HDP vzroste z úrovně 0,9 % v roce 2005 na průměrně 1,4 % v průběhu zbývajících částí programového období v důsledku zvyšující se zahraniční poptávky. Podle stávajících dostupných informací se zdá, že tento scénář se až na rok 2006 zakládá na přijatelných předpokladech růstu. Aktualizace konkrétně předpokládá poměrně rychlé oživení hospodářství způsobené silným příspěvkem zahraniční poptávky růstu, zejména v důsledku oživení elektronického průmyslu a trvalé investiční činnosti. Možnost, že dlouhodobě očekávané oživení tohoto průmyslu v roce 2006 nepříjde, představuje riziko v podobě snížení růstu HDP.
- (7) Rozpočtová strategie nastíněná v aktualizaci usiluje o snížení schodku pod referenční hodnotu 3 % HDP v roce 2006 a provádění fiskální konsolidace za účelem dosažení schodku 1,25 % v roce 2008. Cíle snižování schodku v aktualizaci zahrnují jednorázové roční příjmy ve výši 0,75 % až 1 % HDP až do roku 2007. Harmonogram primárního přebytku je podobný, na konci programového období se očekává zvýšení z 0,25 % DPH na 2,5 % DPH. Konsolidace se týká hlavně výdajů, které do konce programového období poklesnou o 7,5 % HDP, z čehož téměř polovina této hodnoty bude důsledkem investic. Ve srovnání s předcházejícím programem jsou úpravy v aktualizaci méně ambiciózní, než v zásadě méně příznivý makroekonomický scénář.
- (8) Plánuje se, že během programového období se strukturální saldo (tj. saldo očištěné od cyklických vlivů a bez jednorázových a jiných prozatímních opatření) vypočítané útvary Komise podle společně dohodnuté metodikylepší v průměru o 1 % HDP ročně. Program přesně uvádí střednědobý cíl v podobě vyrovnaného stavu rozpočtu, kterého by chtěl dosáhnout do konce programového období. Jelikož je střednědobý cíl programu náročnější, než minimální orientační cíl (odhadovaný schodek kolem 1,75 % HDP), jeho dosažením by měl být splněn cíl v podobě zajištění bezpečného odstupu vůči nadměrnému schodku. Střednědobý cíl programu je přiměřený, protože zapadá do rozsahu stanoveného v Paktu o stabilitě a růstu a v kodexu chování pro eurozónu a členské státy v rámci systému ERM II, a odpovídajícím způsobem odráží dlouhodobou míru zadlužení a průměrný potenciální růst produkce.
- (9) Rozpočtový výsledek by mohl být horší než předpokládá program, zejména z důvodu příznivého makroekonomického scénáře na rok 2006. Přestože aktualizace předpokládá v roce 2006 vyšší nepřímé daně než uvádí prognóza útvarů Komise z podzimu 2005, předpoklady ohledně celkových příjmů v tomto roce jsou srovnatelné. Zatímco informace o opatřeních v oblasti politiky na rok 2006 uvedené v programu patrně zcela takový vývoj neodůvodňují, opatření podporující konsolidační proces na léta 2007 a 2008 nejsou uvedena, což znesnadňuje provedení celkového posouzení.
- (10) Za předpokladu, že rozpočet na rok 2006 je zcela plněn a makroekonomická rizika jsou včas odvrácena, se zdá, že stav rozpočtu uvedený v programu je v souladu s odstraněním nadměrného schodku ve lhůtě, kterou stanovila Rada. Zdá se, že program dostatečně zajišťuje bezpečnostní pásmo proti překročení referenční prahové hodnoty schodku ve výši 3 % HDP při běžných makroekonomických výkyvech a po odstranění nadměrného schodku. Rozpočtová strategie nastíněná v programu se zdá být dostatečnou k dosažení střednědobého cíle v roce 2008. V letech následujících po odstranění nadměrného schodku budou roční úpravy vedoucí k dosažení střednědobého cíle podle programu přesahovat hranici 0,5 % HDP, a budou tak v souladu s Paktem o stabilitě a růstu.
- (11) Odhaduje se, že hrubý státní dluh dosáhl v roce 2005 úrovně 76,75 % HDP, což představuje překročení referenční hodnoty 60 % HDP stanovené Smlouvou. Očekává se, že míra zadlužení se bude počínaje rokem 2006 snižovat a koncem programového období dosáhne 67,25 % HDP. Vývoj míry zadlužení by mohl být méně příznivý, než předpokládá program, a to vzhledem k rizikům spojených s prováděním privatizace s tím, že by tento proces měl hrát v roce 2006 klíčovou úlohu ve snižování míry zadlužení. Neobjasněné neoficiální operace částečně kompenzují zisky z privatizace v roce 2006. S ohledem na posouzení rizik se zdá, že míra zadlužení se dostatečně snižuje směrem k referenční hodnotě.

- (12) Pokud jde o udržitelnost veřejných financí, zdá se, že Maltě hrozí středně vysoké riziko vzhledem k očekávaným rozpočtovým nákladům na stárnoucí obyvatelstvo. Míra hrubého dluhu se v současné době nachází nad referenční hodnotou 60 %. Pokud se stávající strukturální schodek, který je vysoký, nezmění, zamezí to z dlouhodobého hlediska nezbytnému snížení míry hrubého dluhu pod referenční hodnotu stanovenou ve Smlouvě. Důsledné provádění plánované rozpočtové konsolidace během programovacího období by tak přispělo ke snížení dluhu pod referenční hodnotu a mělo by pozitivní důsledky na rizika ohrožující udržitelnost veřejných financí. Maltské orgány plánují změny důchodového systému, zejména usilují o to, aby tento systém byl přiměřený a udržitelný. Provedení reformy je pro finanční udržitelnost veřejného systému důchodů ⁽¹⁾ klíčové.
- (13) Plánovaná opatření v oblasti veřejných financí jsou v zásadě v souladu s hlavními směry hospodářské politiky, které tvoří součást zásad na období 2005 – 2008. Přestože aktualizace předpokládá odstranění nadměrného schodku a snížení míry zadlužení v uspokojivém tempu a v souladu s doporučeními Rady a dále také předpokládá dosažení střednědobého rozpočtového cíle během programového období, neuvádí prováděcí opatření, která by řešila problém dlouhodobé udržitelnosti.
- (14) Národní program reforem Malty předložený dne 21. října 2005 v souvislosti s obnovenou Lisabonskou strategií pro růst a zaměstnanost uvádí tyto hlavní úkoly, které mají výrazný dopad na veřejné finance: udržitelnost veřejných financí, konkurenceschopnost, životní prostředí, zaměstnanost, vzdělávání a odborná příprava. Přesto, že aktualizace programu výslovně neuvádí Národní program reforem, zohledňuje jeho dopad na rozpočet. Opatření v oblasti veřejných financí, které předvídá konvergenční program, jsou obecně v souladu s kroky plánovanými v rámci Národního programu reforem. Aktualizovaný konvergenční program především konkrétně potvrzuje záměr provést reformy k zajištění účinnosti veřejného sektoru, ke zlepšení sjednocení daní, k uskutečnění privatizace a představuje podporu vzdělávání pracovní síly.

S ohledem na výše uvedené hodnocení Rada poznamenává, že program je celkově v souladu s cílem odstranit nadměrný schodek do roku 2006. S ohledem na doporučení Rady podle čl. 104 odst. 7 Rada vyzývá Maltu, aby:

- i) důsledně provedla rozpočtová opatření na rok 2006 a odstranila v tomto roce nadměrný schodek a v souladu s aktualizovaným konvergenčním programem zajistila udržitelnost rozpočtové konsolidace ke střednědobému cíli programu, poté, co bude odstraněn nadměrný schodek;
- ii) zajistila od roku 2006 dále snížení míry zadlužení směrem k referenční hodnotě 60 % HDP stanovené Smlouvou, a to uspokojivým tempem;
- iii) zlepšila dlouhodobou udržitelnost veřejných financí dalším tím, že učiní pokrok v návrhu a provedení důchodové reformy.

Srovnání základních makroekonomických a rozpočtových odhadů

		2004	2005	2006	2007	2008
Reálný HDP (změna v %)	KP leden 2006	0,2	0,9	1,1	1,2	2,0
	KOM list. 2005	0,4	0,8	0,7	1,1	neuv.
	KP pros. 2004	0,6	1,5	1,8	2,2	neuv.
Inflace HISC (%)	KP leden 2006 ⁽¹⁾	2,8	2,8	3,1	2,5	1,9
	KOM list. 2005	2,7	3,1	2,6	2,2	neuv.
	KP pros. 2004 ⁽¹⁾	2,9	2,4	1,9	1,9	neuv.

⁽¹⁾ Podrobnosti o dlouhodobé udržitelnosti naleznete v technickém hodnocení programu, jež vypracovaly útvary Komise (http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm)

		2004	2005	2006	2007	2008
Mezera výstupu (% potenciálního HDP)	KP leden 2006 ⁽²⁾	- 1,8	- 2,9	- 3,7	- 4,2	- 4,4
	KP list. 2005 ⁽⁶⁾	- 2,0	- 3,1	- 4,3	- 5,1	neuv.
	KP prosinec 2004 ⁽²⁾	- 2,1	- 2,4	- 2,3	- 1,6	neuv.
Saldo veřejných financí (v % HDP)	KP leden 2006	- 5,1	- 3,9	- 2,7	- 2,3	- 1,2
	KOM list. 2005	- 5,1	- 4,2	- 3,0	- 2,5	neuv.
	KP pros. 2004	- 5,2	- 3,7	- 2,3	- 1,4	neuv.
Primární saldo (v % HDP)	KP leden 2006	- 1,0	0,3	1,4	1,5	2,4
	KOM list. 2005	- 1,0	0,2	1,3	1,9	neuv.
	KP pros. 2004	- 1,4	0,3	1,6	2,4	neuv.
Cyklicky očištěné saldo (v % HDP) ⁽³⁾	KP leden 2006 ⁽²⁾	- 4,4	- 2,8	- 1,3	- 0,7	0,4
	KOM list. 2005	- 4,3	- 3,0	- 1,4	- 0,5	neuv.
	KP pros. 2004 ⁽²⁾	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.
Strukturální saldo ⁽²⁾ (v % HDP)	KP leden 2006 ⁽⁴⁾	- 5,1	- 3,8	- 2,3	- 1,4	0,3
	KOM list. 2005 ⁽⁵⁾	- 5,0	- 4,0	- 2,4	- 1,2	neuv.
	KP pros. 2004	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.
Hrubý státní dluh (v % HDP)	KP leden 2006	76,7	76,7	70,8	68,9	67,3
	KOM list. 2005	75,9	77,2	77,4	77,1	neuv.
	KP pros. 2004	73,2	72,0	70,5	70,4	neuv.

Pozn.:

⁽¹⁾ Údaje odpovídající indexu maloobchodních cen.

⁽²⁾ Výpočty útvarů Komise vycházející z informací obsažených v programu.

⁽³⁾ Cyklicky očištěné saldo (stejně jako v předchozích rádcích) s vyloučením jednorázových a jiných prozatímních opatření.

⁽⁴⁾ Jednorázová a jiná prozatímní opatření převzatá z programu: Aktualizovaný program předpokládá tento vývoj schodku veřejných financí 0,7 % HDP v roce 2004, 1,0 % v roce 2005, 1,0 % v roce 2006, 0,7 % v roce 2007 a 0,1 % HDP v roce 2008.

⁽⁵⁾ Prognóza útvarů Komise zahrnuje stejná jednorázová opatření jako program.

⁽⁶⁾ Na základě odhadovaného potenciálního růstu v jednotlivých letech 2004 – 2007 ve výši 1,3 %, 2,0 %, 2,0 % a 2,0 %.

Zdroj:

Konvergenční program (KP); hospodářská prognóza útvarů Komise z podzimu 2005 (KOM); výpočty útvarů Komise